

GHEȚARI - Schița lecției

GHEȚARI - componentă a hidrosferei care stochează în stare solidă trei sferturi din apa dulce a Globului.

CONDIȚII DE FORMARE A GHEȚARILOR :

- temperaturi medii anuale sub 0 grade (mai precis sub -2 C);
- zăpadă în cantități suficiente, care se menține de la un an la altul ;
- tasarea stratului de zăpadă sub propria sa greutate

LIMITA INGHEȚULUI PERMANENT :

- peste 5000 m în zona caldă, pe munții înalți (*Himalaya, Kilimanjaro* etc.);
- peste 3000 m în zona temperată (*Munții Alpi*);
- sub 1000 m în Islanda;
- 0 m în zonele polare.

TIPURI DE GHEȚARI:

- ghețari montani
- ghețari continentali (de calotă)

1.GHEȚARI MONTANI - se formează prin acumularea multianuală a zăpezii în regiunile montane înalte, deasupra limitei zăpezilor permanente (5000-5500m în zona ecuatorială, 3000m în zona temperată, sub 1000m și chiar 0m în zona rece). Ocupă, de obicei, formele negative de relief din munți (*ghețari de circ, ghețari de vale*), dar îi întâlnim și pe unele platouri (*ghețari de platou*), în craterele unor vulcani stinși (*ghețar stea*) sau la poalele unor masive muntoase (*ghețar de tip alaskian*).

Elementele unui ghețar montan sunt:

- a) Cercul glaciar - bazinet între versanții muntelui unde se adună zăpada și se transformă în gheață; după topirea gheții aici pot apărea lacurile glaciare;
- b) Valea glaciară - zonă mai coborâtă, de forma unui „uluc”, delimitată de versanți, cu profil în „U”, pe unde a coborât sau coboară limba glaciară;
- c) Limba glaciară - surplusul de gheață care iese din cercul glaciar și se scurge pe o vale până la *linia de topire*;
- d) Morenele glaciare - acumulări de materiale eterogene erodate și transportate de limba glaciară, depuse în zonele laterale sau frontale(terminale).

Răspândirea ghețarilor montani actuali:

- Munții Alpi, Munții Pirinei și Munții Scandinaviei- Europa;
- Munții Himalaya – Asia;
- Vulcanii Kenya și Kilimandjaro – Africa;
- Munții Alaska – America de Nord;
- Munții Anzi – America de Sud etc.

2. GHEȚARI CONTINENTALI (DE CALOTĂ):

- reprezintă mase mari de gheață, din regiunile polare, cu grosimi considerabile (cca.1500m, dar pot atinge și 4500m);
- au dezvoltare mare în suprafață în Antarctica (14 mil. kmp), Groenlanda (1,7 mil. kmp), Islanda (1/6 din insulă) etc.
- sunt cea mai mare sursă de apă dulce de pe Glob.

În regiunile polare, gheață de pe continent se prelungește mult și în apă oceanului, formând o platoșă relativ unitară, înălțată de 90m, numită **banchiză**. Din ea se desprind blocuri mari de gheață numite **iceberguri** („munți de gheață”), care plutesc pe întinsul oceanelor spre zona caldă, până când se topesc.